

NAP project

Enhancing Montenegro's capacity to integrate climate change risks into planning
Unapređenje kapaciteta Crne Gore za integrisanje rizika od klimatskih promjena u planiranje

GREEN
CLIMATE
FUND

Projekat: „Jačanje kapaciteta Crne Gore u oblasti integrisanja rizika od klimatskih promjena u proces planiranja“ – Procjena kapaciteta i program obuke za adaptaciju na klimatske promjene

25. oktobar 2021.

Procjena kapaciteta: dosadašnji proces i konsultacije

Održan je niz konsultativnih sastanaka (*jun/ jul*) sa ciljem da se:

- Identifikuju najrelevantniji akteri iz javnog i civilnog sektora za procjenu kapaciteta (tj. učesnici programa obuke naredne godine), te da se definiše pristup za uključivanje privatnog sektora;
- Identifikuju ključna dokumenta (zakoni, planovi, programi, strategije) koje treba analizirati u okviru procjene kapaciteta.

Stručni tim i UNDP pripremaju **metodologiju za procjenu kapaciteta** za planiranje i sprovođenje mjera adaptacije (*septembar/ oktobar*) imajući u vidu:

- institucionalne i individualne kapacitete;
- stepen integracije AKP u (sektorske) politike, planove i programe

NAP project

Enhancing Montenegro's capacity to integrate climate change risks into planning
Unapređenje kapaciteta Crne Gore za integrisanje rizika od klimatskih promjena u planiranje

GREEN
CLIMATE
FUND

Procjena kapaciteta: dosadašnji proces i konsultacije

Početni konsultativni sastanci održani sa institucijama, organizacijama i/ ili pojedincima odgovornim za kreiranje i sprovođenje klimatskih politika, uključujući:

- MEPPU – Direktorat za EU integracije, međunarodnu saradnju i KP
- MEPPU – Odjeljenje za održivi razvoj
- Hidrometeorološki zavod (ZHMS)
- UNDP
- EU pregovaračka struktura – Sekretarka RG za Poglavlje 27 (prethodni period)

NAP project

Enhancing Montenegro's capacity to integrate climate change risks into planning
Unapređenje kapaciteta Crne Gore za integrisanje rizika od klimatskih promjena u planiranje

Procjena kapaciteta: dosadašnji proces i konsultacije

- Info sa konsultativnih sastanaka iskorišćen da se preliminarno definiše **obuhvat** (koji sektori, koje institucije) **procjene** i identifikuju **učesnici** ove radionice.
- Proces utvrđivanja stanja (koje su relevantne institucije, organizacije, politike...) započet ali nije završen – **zaključci** ove radionice **biće uzeti u obzir**.
- **Prikupljene** su **korisne preporuke** o pojedincima (državnim službenicima, stručnjacima iz/van institucija) koji mogu dati značajan doprinos procjeni i jačanju kapaciteta.

NAP project

Enhancing Montenegro's capacity to integrate climate change risks into planning
Unapređenje kapaciteta Crne Gore za integrisanje rizika od klimatskih promjena u planiranje

Procjena kapaciteta: dosadašnji proces i konsultacije

Ključne poruke iz dosadašnjih konsultacija:

- Klimatske politike u Crnoj Gori se intenzivno i brzo razvijaju, često pod uticajem EU politika;
- Ostvaren značajan progres/ aktivnosti u toku na razvoju zakonskog i strateškog okvira (npr. nacionalne komunikacije prema UNFCCC, NDC, TBUR...), implementacija zaostaje;
- Adaptacija zapostavljena: ciljevi i mjere nijesu definisani;
- Kapaciteti su ograničeni u svim oblastima u planiranje i sprovođenje AKP

NAP project

Enhancing Montenegro's capacity to integrate climate change risks into planning
Unapređenje kapaciteta Crne Gore za integrisanje rizika od klimatskih promjena u planiranje

Procjena kapaciteta: dosadašnji proces i konsultacije

U centru pažnje procjene kapaciteta (kasnije i programa obuke) biće institucije koje:

- Prikupljaju podatke o KP, utvrđuju moguće uticaje KP i rade procjene ranjivosti;
- Planiraju adaptaciju (uključujući i finansiranje mjera adaptacije);
- Sprovode mjere i aktivnosti AKP;
- Prate napredak u AKP (monitoring i evaluacija u odnosu na EU i UNFCCC zahtjeve)

NAP project

Enhancing Montenegro's capacity to integrate climate change risks into planning
Unapređenje kapaciteta Crne Gore za integrisanje rizika od klimatskih promjena u planiranje

Procjena kapaciteta: privatni i NVO sektor

Zašto uključivanje privatnog i NVO sektora?

1. Koordinisani doprinos više zainteresovanih strana - državne institucije, lokalne vlasti, razvojni partneri, biznisi i civilno društvo
2. Prema scenariju zagrevanja od 2°C, očekuje se da će investicioni zahtjevi za prilagođavanje klimatskim promjenama u zemljama u razvoju dostići između 140 milijardi USD i 300 milijardi USD godišnje do 2030. godine (UNEP FI et al., 2016).
3. Preduzeća i investitori su ključni pokretači ekonomskog rasta u zemljama u razvoju, koji čine 60% bruto domaćeg proizvoda, 80% tokova kapitala i 90% radnih mjesta.
4. Bez uključivanja privatnog i NVO sektora u akcije adaptacije, zemlje neće moći da ispune obaveze - uključujući sektorske i finansijske ciljeve - koje su postavile u svojim nacionalno utvrđenim doprinosima niti će postići ciljeve navedene u agendama za održivi razvoj do 2030. godine, posebno SDG13, cilj koji je na mnogo načina temelj postizanja mnogih drugih ciljeva održivog razvoja, s obzirom na dalekosežan i transformativn uticaj klimatskih promjena.

Procjena kapaciteta: privatni i NVO sektor

U prvom krugu konsultacija održani su sastanci sa:

1. Predstavnikom biznis udruženja – Privredna komora Crne Gore,
2. Predstavnikom NVO sektora- Green Home (predstavnik Mreže 27 u Radnoj grup 27)
3. Predstavicima akademskog sektora i ekološkog biznisa

Pitanja tokom konsultacija:

- 1) Identifikovani nivo osjetljivosti sektora na klimatske promjene i značaj sektora za nacionalnu privredu: poljoprivreda i proizvodnja hrane, turizam, vode i zdravlje
- 2) Priroda privatnog sektora u prioritetnom sektoru: preduzeća (velika, mikro, mala i srednja preduzeća (MMSP)), investitori (banke, fondovi, osiguravajuća društva), udruženja - crnogorski kontekst
- 3) Procjenjeni interes i potencijalni doprinos uspešnom postizanju ciljeva prilagođavanja zemlje,
- 4) Da li su već radili na aktivnostima vezanim za adaptaciju na klimatske promjene,
- 5) Da li imaju u planu planove adaptacije?
- 6) NVO koje u svojim statutima i kroz aktivnosti rade na akcijama adaptacije na klimatske promjene

Procjena kapaciteta: privatni i NVO sektor

Ključne poruke dosadašnji konsultacija:

1. Mali broj aktivnosti usmjeren ka mjerama adaptacije (nakon nekog hazarda, kroz naučno istraživačke projekte)
2. Mnogi akteri iz privatnog i NVO sektora su uključeni ili ulažu u akcije adaptacije a da ih ne razumiju kao takve (promjene sistema za navodnjavanje, ispaše stoke, urbane bašte, edukativni programi)
3. Veliki prostor za podizanje svijesti o značaju učešća privatnog i NVO sektora u procesu adaptacije

Hvala na pažnji.

Za dodatne informacije:

Borko Vulikić, UNDP menadžer projekta (borko.vulikic@undp.org , +382 69 178 128)

Ana Daković, UNDP saradnica na programu (ana.dakovic@undp.org)

Jeffrey Lamb, team leader (lamb.jeffrey@gmail.com)

Marina Markovic, nacionalna konsultantkinja – javni sektor (marina.markovic@t-com.me , +382 67 220 033)

Jovana Drobnjak, nacionalna konsultantkinja – civilni i privatni sektor (drobnjakjovana@ymail.com, +382 67 565 124)

NAP project

Enhancing Montenegro's capacity to integrate climate change risks into planning
Unapređenje kapaciteta Crne Gore za integrisanje rizika od klimatskih promjena u planiranje

